

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

DOBRA ZMIANA W SAMORZĄDZIE

DOTRZYMUJEMY SŁOWA

Szanowni Państwo!

Już trzeci rok rząd Prawa i Sprawiedliwości, obozu Zjednoczonej Prawicy zmienia Polskę na lepsze. Konsekwentnie naprawiamy nasze państwo, by mogło ono jak najlepiej służyć nam wszystkim. Naszym celem, celem polityki dobrej zmiany jest budowa Polski dostatniej, godnej, sprawiedliwej, uczciwej i bezpiecznej. Jednym słowem Polski takiej, której mieszkańcy będą mogli cieszyć się pod każdym względem takim samym poziomem życia, jaki jest udziałem obywateli najzamożniejszych państw europejskich. Systematycznie, krok po kroku zmierzamy ku temu celowi, przybliżając się tym samym do spełnienia wielkiego marzenia pokoleń Polaków o życiu na miarę naszych aspiracji.

Teraz nadszedł czas, by dobra zmiana zeszła na poziom samorządowy: do gmin, powiatów, dużych miast i województw i uczyniła nasze małe ojczyzny – wsie, miasteczka i największe aglomeracje – miejscami o wiele bardziej nadającymi się do życia.

Skończymy ze złymi praktykami i ukróćmy nadużycia. Położymy kres dzikiej, karmiącej się krzywdą zwykłych ludzi, reprivatyzacji. Nie dopuścimy do wyprzedaży ważnych składników majątku naszych samorządów. Te dobra w postaci firm zajmujących się na przykład dostarczaniem wody, ciepła czy odprowadzaniem odpadów i ścieków powinny służyć ogółowi mieszkańców i być jednym z narzędzi kształtowania polityki władz lokalnych, a nie zyskom prywatnych właścicieli.

Tak jak w 2015 roku do wyborów prezydenckich i parlamentarnych Prawo i Sprawiedliwość przystąpiło z programem oczekiwanych przez

Polaków zmian, tak dziś nasza partia, obóz Zjednoczonej Prawicy, staje do wyborów samorządowych dobrze przygotowana merytorycznie. Mamy naprawdę dobry, przemyślany program dla Polski lokalnej. A ściślej – mamy programy, bo nasze propozycje zawierają nie tylko zobowiązania o charakterze ogólnopolskim, ale – i to przede wszystkim – plany tego, co zamierzamy zrobić, jeśli Państwo obdarzycie nas zaufaniem, w poszczególnych województwach, miastach, powiatach i gminach, aby ich mieszkańcom, aby nam wszystkim żyło się po prostu lepiej.

Program, który Państwu przedstawiamy jest efektem naszej wytężonej pracy na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Tak jak trzy lata temu jeździliśmy po Polsce i słuchaliśmy tego, co Polki i Polacy mają nam do powiedzenia. Odbiliśmy prawie tysiąc spotkań. Wiemy zatem, czego oczekują mieszkańcy naszego kraju i obiecujemy, że będziemy zmieniać nasze małe ojczyzny zgodnie z tymi oczekiwaniami.

Jestem głęboko przekonany, że tak jak realizacja naszego programu z 2015 roku zasadniczo odmieniła w wielu dziedzinach życie Polek i Polaków, tak urzeczywistnienie naszych propozycji dla Polski lokalnej zaowocuje dynamicznym rozwojem naszych małych ojczyzn oraz zasadniczym podniesieniem poziomu życia wspólnot lokalnych.

Nasze trzyletnie rządy świadczą o tym, że jesteśmy partią wiarygodną, która dochowuje zobowiązań wyborczych. Spełniliśmy już wiele obietnic złożonych Polakom, inne – systematycznie wprowadzamy w życie.

Dotrzymujemy słowa w rządzie, dotrzymamy i w samorządzie! I to jest dodatkowy powód, dla którego warto zagłosować na kandydatów z list Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość do władz lokalnych wszystkich szczebli.

Jarosław Kaczyński

ROZWÓJ GOSPODARCZY WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Wzrost gospodarczy to fundament rozwoju całego kraju. Tylko silna, zrównoważona gospodarka może zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne Polaków i długofalową poprawę jakości życia. Wzmocnienie małych i średnich przedsiębiorstw, poprawa warunków prowadzenia biznesu oraz przyciągnięcie nowych inwestorów są kluczem do rozwoju każdej gminy i powiatu, miast i wsi.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

Dzięki konsekwentnie realizowanej przez rząd Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju stopa bezrobocia jest najniższa od 26 lat i wynosiła w czerwcu 2018 r. 5,9%. Stopa bezrobocia spada w całym kraju.

Rząd podniósł wynagrodzenia osób najmniej zarabiających. Od 1 stycznia 2018 r. minimalna stawka godzinowa wynosi 13,70 zł brutto, a minimalne wynagrodzenie 2 100 zł brutto. Wzrośnie również kwota wolna od podatku do 8 tys. zł z 6,6 tys. zł w 2017 r. (jeszcze w 2015 roku było to 3 089 zł). Korzyść z podwyższenia kwoty wolnej odczują szczególnie osoby uzyskujące niewielkie dochody, np. z umów zlecenia czy emerytur i rent.

Produkcja przemysłowa rośnie w Polsce dwukrotnie szybciej niż w Unii Europejskiej. Dane Eurostatu za sierpień 2017 roku pokazują, że w Polsce wzrost wynosi 8,9%, podczas gdy UE zatrzymała się na poziomie 3,9%. Jeszcze lepsza sytuacja jest w przypadku produkcji budowlanej, gdzie wskaź-

niki wzrostu osiągnęły w sierpniu 23,2% w Polsce i 3,1% średnio w UE. Polska branża meblarska staje się jedną z największych w Europie. Rozwijają się także klastry – m.in. Polski Przemysł Stocznioowy. Polacy mogą wreszcie poczuć, że podatki, które płacą, są im zwracane w postaci widocznego rozwoju ich kraju.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przemyśle doszło w październiku aż do 81,4%. Jest to najlepszy wynik od dziesięciu lat.

Od dwóch lat rząd Prawa i Sprawiedliwości konsekwentnie realizuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, której głównymi elementami są reindustrializacja, pomnażanie kapitału dla rozwoju, a także tworzenie warunków do powstawania wysokopłatnych miejsc pracy. Do wspierania realizacji tych celów powstał m.in. Polski Fundusz Rozwoju, jako grupa instytucji finansowych i doradczych dla przedsiębiorców i samorządów.

Nieoceniona jest również rola PFR, jako instytucji stymulującej inwestycje i finansującej projekty kluczowe dla polskiej gospodarki.

W lutym 2018 r. rząd przyjął przełomowy projekt, który zmieni zasady funkcjonowania Specjalnych stref Ekonomicznych w Polsce. Dzięki temu cała Polska stanie się atrakcyjną strefą inwestycyjną, co pozwoli na zwiększenie atrakcyjności biznesowej wielu regionów. Zwolnienia podatkowe uzależnione będą nie tylko od lokalizacji inwestycji, ale od jej charakteru i jakości tworzonych miejsc.

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Dlatego rząd Prawa i Sprawiedliwości w ramach swojego sztabowego projektu - Konstytucji Biznesu, wprowadził realne ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej, m.in.: możliwość prowadzenia drobnej działalności bez obowiązku rejestracji, zwolnienie nowych firm z obowiązku opłacania składek ZUS przez pierwsze 6 miesięcy tzw. „ulga na start”, stopniowa likwidacja numeru REGON, powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, pu-

blikacja objaśnień prawnych dla skomplikowanych przepisów, możliwość bezterminowego zawieszenia firmy, uporządkowanie katalogu działalności reglamentowanych (wymagających koncesji, zezwoleń) i zmniejszenie obowiązków dla przedsiębiorców, możliwość załatwiania prostych spraw urzędowych przez telefon lub e-mail.

Zmiany najbardziej uciążliwych przepisów utrudniających prowadzenie biznesu rozpoczęły się w 2016 r. Do jesieni 2017 roku ponad 100 zmian weszło już w życie, m.in. rozszerzono ochronę wynikającą z dominującej praktyki interpretacyjnej w zakresie indywidualnych interpretacji prawa na ogół przedsiębiorców (także tych, którzy nie wystąpili o wydanie interpretacji indywidualnej). Podniesiono z 1,2 mln euro do 2 mln euro próg przychodów netto, po którym firma musi prowadzić pełną księgowość. Roczne oszczędności dla jednego przedsiębiorcy to nawet kilkanaście tys. zł.

W kwietniu 2017 r. wprowadzono ułatwienia dla branży budowlanej. Do obsługi wielu maszyn budowlanych nie potrzeba już państwowego egzaminu. To 600 tys. godz. oszczędności dla pracowników tej branży. W czerwcu 2017 r. wszedł w życie tzw. pakiet wierzycielski, który ułatwia odzyskiwanie długów i będzie przeciwdziałał powstawaniu zatorów płatniczych. W tym samym czasie weszła w życie nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego. Dzięki niej urzędnicy załatwią nasze sprawy szybciej i sprawniej, np. z pomocą mediatora.

W sierpniu 2017 roku weszły w życie ułatwienia dotyczące amortyzacji maszyn i urządzeń. Dzięki nim przedsiębiorcy mogą dokonywać jednorazowych odpisów amortyzacyjnych w wysokości do 100 tys. zł rocznie.

Od 2018 roku obowiązują ułatwienia z tzw. drugiej ustawy o innowacyjności. Dzięki nim przedsiębiorcy będą mogli odliczać od podstawy opodatkowania 100 proc. wydatków przeznaczonych na badania i rozwój.

Rząd planuje ponadto zmianę zasad dotyczących terminów przechowywania dokumentacji pracowniczej. Będzie taniej i prościej. Zamiast 50 będzie 10 lat przechowywania. Zamiast stosu papierów – forma elektro-

niczna. A także wprowadzenie nowych przepisów ułatwiających zmianę pokoleniową w firmach rodzinnych czy wprowadzenie nowego rodzaju podmiotu - prostej spółki akcyjnej, która będzie idealnym rozwiązaniem dla młodych, innowacyjnych firm.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Jako jeden z projektów strategicznych SOR został opracowany Pakiet działań dla średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Pakietem dla miast średnich **objętych jest 15 miast z województwa pomorskiego** (Bytów, Chojnice, Lębork, Starogard Gdański, Kościerzyna, Słupsk, Malbork, Kwidzyn, Tczew, Wejherowo, Sopot, Rumia, Reda, Gdynia, Pruszcz Gdański), **w tym 3 to miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze** (Malbork, Bytów, Słupsk).

W ramach inicjatywy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) do spotkań przedinwestycyjnych **z województwa pomorskiego projekty zgłosiło 6 miast średnich**: Kościerzyna, Wejherowo, Lębork, Słupsk, Malbork i Kwidzyn.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

W województwie pomorskim planowane są następujące działania:

- Kontynuacja i wspieranie działań rządu, zwłaszcza Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w zakresie rozbudowy przemysłu okrętowego i przemysłów subsydiarnych.
- Wsparcie dla strategicznych inwestycji portowych: Port Centralny w Gdańsku i Port Zewnętrzny w Gdyni, które zespoleni portów trójmiejskich

pozwolą osiągnąć pozycję lidera na Bałtyku w przeładunkach ogółem oraz zapewnią status portu pierwszego wyboru dla krajów bezpośredniego zaplecza tj. Białorusi, Ukrainy, Słowacji, Czech i północnych Węgier.

- Wspieranie inicjatyw zarządów portów morskich w zakresie pozyskiwania terenów pod rozwój gospodarki morskiej. Niedopuszczanie do wyłączenia wartościowych terenów portowych z produkcji i oddawanie na inne cele np. zabudowę mieszkaniową.
- Koordynacja polityki w zakresie pozyskiwania nowych inwestycji typu „greenfield” na terenie Pomorza na poziomie samorządu szczebla wojewódzkiego.

W przypadku Pomorza dobrą informacją dla perspektyw rozwoju regionu było powołanie Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej i tym samym powrót Polski w stronę morza.

W tym samym kierunku będą podążać nasze działania, a zwłaszcza:

- Wspieranie inicjatyw zarządów portów morskich w zakresie pozyskiwania terenów pod rozwój gospodarki morskiej. Niedopuszczanie do wyłączenia wartościowych terenów portowych z produkcji i oddawanie na inne cele np. zabudowę mieszkaniową.
- Bezpośrednie połączenie portów z siecią dróg szybkiego ruchu tj. S7 i S6 w przypadku Portu w Gdańsku, Droga Czerwoną i S6 w przypadku Portu w Gdyni, magistrali kolejowych, w tym budowa czwartego toru oraz terminala multimodalnego w Zajączkowie Tczewskim, a także rozbudowa linii 201 z Gdyni przez Kościerzynę do Bydgoszczy w układzie dwutorowym w pełni zelektryfikowanej, dalsza rozbudowa Portu Lotniczego w Gdańsku.
- Stworzenie oddzielnego programu reindustrializacji dla subregionu słupskiego oraz Powiśla z wykorzystaniem naturalnych zasobów tych terenów, oraz z uwzględnieniem demograficznych i gospodarczych ograniczeń w taki sposób by w perspektywie dekady tereny te harmonijnie uzupełniały naturalny i szybki rozwój Aglomeracji Gdańskiej.

POMORSKIE ROLNICTWO I ROZWÓJ WSI

W województwie pomorskim planowane są następujące działania:

- Inwestycje w małych portach i przystaniach morskich tj. w Ustce, Rowach, Łebie, Władysławowie i Helu. Stworzymy system zarządzania małymi portami i przystaniami morskimi.
- Aktywne wspomaganie finansowania rozwoju przedsiębiorstw przy wykorzystaniu instrumentów wsparcia grupy PFR, ARP.
- Kompleksowe wsparcie doradcze dla przedsiębiorców ubiegających się o przyznanie prawa do ulg w ramach nowo tworzonej ogólnopolskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Rolnictwo to jest jeden z najważniejszych kierunków rozwoju gospodarczego Polski. Postawienie na rozwój obszarów wiejskich oznacza szersze wykorzystanie zasobów polskiego rolnictwa i polskiej wsi. Program rolny nie dotyczy jednak samego rolnictwa, ale ma na celu przede wszystkim przywrócenie rangi i znaczenia obszarów wiejskich, które zaczęły być marginalizowane. Chcemy rozwijać wieś w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej, odtworzyć usługi publiczne - komunikację publiczną, przedszkola, szkoły, placówki służby zdrowia.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA ROLNIKÓW I WSI

Rząd wspiera dalszy rozwój polskiego rolnictwa oraz eksport i sprzedaż do UE produktów rolno-spożywczych. W 2017 r. wartość eksportu produktów rolno-spożywczych osiągnęła rekordowy poziom ponad 27 mld euro, wzrastając w porównaniu do 2016 roku o 12,3%. W ramach „Wspólnej polityki rolnej po 2020 roku – polskie priorytety” rząd kontynuuje dążenia do wyrównania dopłat bezpośrednich dla polskich rolników do poziomu porównywalnego z tymi, jakie otrzymują rolnicy w Niemczech czy Francji.

Rząd wstrzymał na 5 lat sprzedaż państwowej ziemi, dając rolnikom możliwość dzierżawy na korzystnych warunkach zgodnie z przeznaczeniem. Podjął też działania w celu poprawy kompetencji, umiejętności i wiedzy producentów rolnych, także w ramach powołanego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Kluczowym programem przeciwdziałania stratom w rolnictwie jest program dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych – dotacje w wysokości 65% składki do 1 ha i 65% składki do 1 sztuki zwierząt gospodarskich, na

które w budżecie na 2017 rok zapewniono 918 mln zł - kwota ta będzie corocznie wzrastała. Działania te znacząco zabezpieczają producentów rolnych przed skutkami klęsk żywiołowych.

Rząd podjął czynności zabezpieczające polskich producentów przed ASF poprzez ograniczenie napływu chorych zwierząt z zagranicy, program bioasekuracji oraz odszkodowania za straty finansowe. Kontynuuje też działania w zakresie ochrony producentów oraz zwiększenia zakresu uprawnionych do odszkodowań.

Podjęto dodatkowe inicjatywy lokalne, których beneficjentami są producenci rolni, obejmujące budowę lub modernizację dróg lokalnych, kontynuację programu budowy i modernizacji targowisk, poprawę gospodarki wodno-ściekowej oraz scalania gruntów.

Rząd zamierza kontynuować działania na rzecz rolnictwa, w tym poprzez unowocześnianie technik produkcji rolnej i zwierzęcej zwiększających rentowność działalności, rozwój terenów wiejskich i wsparcie eksportu produktów rolno-spożywczych.

Z podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych do wysokości 1 tys. zł skorzystało ponad 340 tys. rolników. Dodatkowo, obniżyliśmy podniesiony przez rząd PO-PSL wiek emerytalny dla rolników do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Na bazie Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych powstał Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, który ma przeciwdziałać nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, a także zapewniać prowadzenie działalności rolniczej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Nowa instytucja ułatwia rolnikom dostęp do zakupu lub dzierżawy ziemi oraz pomaga w zdobywaniu nowych rynków. Jediną agencją płatniczą została Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Rozwiązanie to zapewnia przejrzystą strukturę obsługi rolników i ogranicza biurokrację.

W styczniu 2017 r. wprowadzona została też ustawa, która ułatwia sprzedaż żywności przez rolników, co wzmocniło ich pozycję konkurencyjną. Z

opodatkowania zwolnione zostały przychody ze sprzedaży do kwoty 20 tys. zł. Wdrażamy także zmiany przeciwdziałające nieuczciwemu wykorzystaniu przez sieci handlowe i duże zakłady przetwórstwa, przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Pozwoli to wyeliminować stosowanie nieuczciwych praktyk handlowych z łańcucha dostaw surowców rolnych i żywności i obroni rolników przed tymi praktykami.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKICH ROLNIKÓW I WSI

1. Zapewnimy obszarom wiejskim odpowiednią ilość i jakość wody poprzez retencję i racjonalne gospodarowanie jej zasobami.
2. Wspzemy wzrost intensywności produkcji i poprawę technologii w gospodarstwach towarowych zorientowanych na rynek.
3. Udzielimy wsparcia na rzecz modernizacji gospodarstw umożliwiającej wzrost wydajności pracy w sytuacji wzrastającego deficytu siły roboczej, szczególnie w gospodarstwach młodych rolników.
4. Wspzemy rozwój rolnictwa precyzyjnego jako odpowiedź na wzrost wymagań środowiskowych i wysokie koszty w rolnictwie.
5. Wspzemy organizujących się gospodarczo rolników w celu zapewnienia przetwórstwa rolno-żywnościowego i sieci handlowe.
6. Wspzemy integrację społeczności obszarów wiejskich, szersze upowszechnianie wiedzy wśród rolników i innych mieszkańców terenów wiejskich o uwarunkowaniach i uciążliwości produkcji rolnej na wsi.
7. Wspzemy rozwój usług zapobiegających wykluczeniu społecznemu i podnoszących jakość życia seniorów.
8. Zapewnimy rozwój turystyki na obszarach wiejskich wykorzystującej zasoby przyrodnicze i historyczno-kulturowe regionu.
9. Wspzemy wytwarzanie żywności jakościowej określanej jako tradycyj-

- na, regionalna, ekologiczna, poprzez promowanie małego przetwórstwa, krótkich łańcuchów dostaw oraz rolniczego handlu detalicznego.
10. Udzielimy niezbędnego wsparcia oddolnie tworzonym organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej, które mogą realizować ważne działania prospołeczne z zakresu opieki społecznej lub usług na terenach marginalizowanych.

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM I POŁĄCZENIA KRAJOWE

Dobrze rozwinięta sieć dróg krajowych i lokalnych oraz połączeń kolejowych jest niezbędnym warunkiem dla budowania trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego. Sieć dróg jest niczym układ krwionośny, którym organizm musi dostarczyć tlen nawet do najdalszych części swojego ciała. Dlatego podczas rządów Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie przyspieszyła realizacja inwestycji drogowych i kolejowych, które mają bezpośredni wpływ na rozwój Polski.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA TRANSPORTU

Od października 2015 r. podpisano umowy na drogi o łącznej długości 763 km i wartości ok. 31 mld zł. Znowelizowany Program Budowy Dróg Krajowych zakłada do 2023 r. realizację ok. 3 900 kilometrów autostrad i dróg ekspresowych.

Do budowy nowych dróg rząd podchodzi strategicznie. Dzięki wprowadzonym zmianom dotyczącym przetargów i umów, środki publiczne na budowę dróg są wydatkowane bardziej racjonalnie. Skończyły się czasy, gdy w Polsce budowało się jedne z najdroższych autostrad i dróg ekspresowych.

Rząd przygotował przepisy dotyczące m.in. uproszczenia oraz przyspieszenia prac na kolei, dzięki wprowadzanym zmianom poprawia się konkurencyjność transportu kolejowego. W ciągu ostatnich dwóch lat przebudowano ok. 707 km linii kolejowych, co stanowi ponad 141% planu założonego na koniec 2017 r.

Jednocześnie rząd Prawa i Sprawiedliwości przeznaczył w 2018 roku 1,3 mld zł na infrastrukturę drogową, w tym o dodatkowe 500 mln zł więcej na drogi lokalne, niż było zaplanowane w budżecie.

Rząd przygotował również wstępną analizę zapotrzebowania na budowę nowych mostów. Łączny koszt prac przygotowawczych i realizacji wynosi 2,34 mld zł. Zarekomendowano 21 lokalizacji dla nowych mostów:

- Wisła i Warta – po 5 nowych mostów.
- Odra – 4.
- Bug – 2.
- Narew, San, Noteć, Pilica, Elbląg – po 1.

Rząd opracował Plan Rozwoju Elektromobilności oraz projekt Funduszu Niskoemisyjnego Transportu, który przyczyni się do poprawy jakości życia w polskich miastach poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, obniżenie hałasu oraz poprawę komfortu pasażerów.

Dzięki inwestycjom ze środków funduszu możliwy będzie m.in. rozwój sieci punktów ładowania dla samochodów elektrycznych, co jest konieczne dla wzrostu liczby tych pojazdów w Polsce.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W 2018 roku rząd przeznaczył ok. **71 mln zł** na **budowę lub przebudowę dróg gminnych i powiatowych** oraz węzłów łączących te drogi z drogami wyższego rzędu. W tej kwocie 27,3 mln zł pochodzi z Rządowego Programu na rzecz rozwoju oraz konkurencyjności regionów poprzez wsparcie lokalnej infrastruktury drogowej. Znalazły się w nim inwestycje zgłoszone przez:

Gminy: Bobowo, Linia, Miasto i Gmina Debrzno, Krokowa, Liniewo, Pelplin, Przdokowo, Szemud, Sztutowo, Brusy, Starogard Gdański (gm. miejska), Miastko, Mikołajki Pomorskie, Nowa Karczma, Żukowo, Trzebielino, Kępnice, Nowa Wieś Lęborska, Słupsk, Lipusz, Skarszewy,

Powiaty: kościerski, wejherowski.

Realizacja tych inwestycji pozwoli na:

- Wybudowanie, wyremontowanie lub przebudowanie 25 km dróg gminnych i powiatowych.
- Wyremontowanie 1 mostu.
- Wybudowanie 10,4 km chodników lub ścieżek pieszo-rowerowych.
- Wybudowanie 16 przejść dla pieszych o podwyższonym standardzie bezpieczeństwa.

Kwota, jaką otrzyma województwo pomorskie w ramach dodatkowych funduszy na drogi lokalne dla województw, wynosi 27,3 mln zł.

Pomorze to w istocie nadal co najmniej 2 podregiony: bogatsza i z większym potencjałem rozwojowym Metropolia Trójmiejska oraz reszta regionu. Dodatkowo, jako szczególnie zapóźnione można wyróżnić obszary „ściany wschodniej” i „ściany zachodniej” naszego województwa.

Dysproporcje dotyczą wielu dziedzin życia: dostępności do placówek edukacyjnych, usług publicznych, kultury itp. i znacząco wpływają na niższą jakość życia poza Trójmiastem. Jakościowo inne problemy aglomeracji dotyczą obszarów postępującego paraliżu komunikacyjnego, braku wystarczającej koordynacji np. polityki planowania przestrzennego.

Sieć drogowa jest niewystarczająco rozwinięta. Cieszy postępująca rozbudowa trasy S7 na odcinku Gdańsk - Elbląg, skierowanie do realizacji znaczącego odcinka S6 (Trasa Kaszubska) pomimo odziedziczonego po rządzie PO-PSL dramatycznego braku środków w programie budowy dróg krajowych oraz rozpoczęcie przygotowań do budowy nowej drogi krajowej – Via Maris – kluczowej dla Gdyni i północnych Kaszub.

Poziom rozwoju sieci dróg szybkiego ruchu oraz autostrad mierzony gęstością sieci (7,6 km na 1000 km²) jest niższy niż przeciętnie w Polsce (9,8 km na 1000 km²) i plasuje Pomorskie na odległej pozycji wśród województw. Ponadprzeciętnie jest natomiast rozwinięta sieć dróg wojewódz-

kich. Ich długość sięga 1,8 tys. km, przekładając się na średnią gęstość 9,8 km na 100 km². Realizacja inwestycji w obszarze infrastruktury drogowej przyczyniła się do sukcesywnej poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego mierzonego liczbą ofiar śmiertelnych na 10 tys. osób. Skala prac remontowych nie równoważy tempa, w jakim pogarsza się stan techniczny nawierzchni dróg.

Co też ważne, zanikają kolejowe przewozy pasażerskie. Jakość przewozów oraz powiązań obszarów peryferyjnych województwa z Trójmiastem i powiązań wewnątrz aglomeracji jest niska. Utrzymuje się wysoka dysproporcja w dostępności do infrastruktury technicznej pomiędzy miastami a terenami wiejskimi.

Problemem jest wyczerpująca się przepustowość linii kolejowych w Obszarze Metropolitalnym Trójmiasta, zagrażająca brakiem możliwości zwiększenia częstotliwości kursowania pociągów pasażerskich, jak również ograniczająca obsługę dynamicznie rozwijających się portów, w tym zwłaszcza w Gdyni. Niezadowolający pozostaje również stan infrastruktury towarzyszącej. Wydaje się, że oczywista współpraca samorządów w proces integracji komunikacji miejskiej i regionalnej w ramach Gdyni, Sopotu i Gdańska wraz z coraz bardziej zurbanizowanymi gminami sąsiednimi stanie się priorytetem dla wszystkich szczebli samorządu. Tak się jednak nie dzieje, a straty spowodowane brakiem integracji poszczególnych firm przewozowych i brak spójnej strategii rozwoju lub polityki zakupowej powoduje zbędne koszty oraz brak atrakcyjnej oferty dla szybko rosnącej populacji całej Aglomeracji.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKIEGO TRANSPORTU

Pilot programu E-mobilność w województwie pomorskim obejmie następujące miasta: Gdynia, Tczew, Wejherowo.

Dofinansowania w ramach POIŚ:

- Gdański Projekt Komunikacji Miejskiej - etap IV A – 286 mln.
- Gdynia - rozwój zrównoważonego transportu publicznego w Gdyni poprzez zakup ekologicznego taboru – 103 mln.

POMORSKA EDUKACJA I SZKOLNICTWO WYŻSZE

Edukacja i szkolnictwo wyższe stoją aktualnie przed nowymi wyzwaniami. Po latach zapóźnień i nieudanych reform rząd Prawa i Sprawiedliwości podjął się odpowiedzialnego zadania przemodelowania struktury edukacji i szkolnictwa wyższego, tak aby efektywnie odpowiadała na potrzeby rynku i nowe wyzwania. Dzieci i młodzież stanowią naszą przyszłość – to wielopokoleniowa sztafeta wzajemnej troski społecznej, w której dbając o wykształcenie młodych, zapewniamy im oraz sobie samym dobry rozwój kraju. Dobre edukacja i szkolnictwo to gwarancja poprawy jakości naszego życia i rozwoju całego społeczeństwa.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA SZKÓŁ I UCZELNI

REFORMA EDUKACJI – Rząd przeprowadził kompleksową reformę edukacji, przywracając ośmioklasową szkołę podstawową oraz likwidując gimnazja. Przekształcenia te w ciągu dwóch lat przyniosą 10 tys. dodatkowych etatów dla nauczycieli. Dostosowano także programy nauczania do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych, m.in. w zakresie cyfryzacji oraz przywrócono pełny kurs lekcji historii. Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym zniesiono, obowiązek szkolny dla 6-latków.

WIĘCEJ PIENIĘDZY NA SZKOŁY – Zwiększono nakłady na wyposażenie pracowni szkolnych, zakup sprzętu i modernizację pomieszczeń – samorządy otrzymały o 313 mln zł wyższą subwencję oświatową. Rządowy program „Aktywna Tablica”, w ciągu trzech lat pozwoli wyposażać szkoły w nowoczesne urządzenia multimedialne – w latach 2014-2020 na wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia cyfrowe przeznaczony zostały środki w wysokości od 140 tys. do 200 tys. PLN na szkołę.

SZKOŁY BRANŻOWE – By dopasować system edukacji do potrzeb rynku pracy, utworzono szkoły branżowe, które we współpracy z pracodawcami przygotowują do rozpoczęcia kariery w konkretnych zawodach. W regionach podejmowane są działania w celu podniesienia efektywności kształcenia uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych, w tym nauczanie oparte na metodzie eksperymentu w „Modułowych pracowniach przyrodniczych”.

KONSTITUCJA DLA NAUKI – Rząd realizuje także reformę szkolnictwa wyższego, która podniesienie poziomu nauczania, zwiększy współpracę między nauką a biznesem oraz poprawi model finansowania badań naukowych. Dzięki temu możliwy będzie efektywny rozwój małych i dużych ośrodków akademickich. Planowany jest zdecydowany wzrost nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę – w 2018 roku budżet na ten cel zwiększy się o miliard złotych. mld zł.

OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA – OSE to szybki, bezpieczny i bezpłatny internet w każdej szkole. Inicjatywa ta wpisuje się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. Wdrożenie rządowego projektu OSE stanowić będzie cywilizacyjną zmianę dla polskich szkół.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie pomorskim w technologii informacyjno-komunikacyjnej wyposażonych zostało już 600 szkół. Planowane jest wsparcie kolejnych 97. Ze szkoleń skorzystało do tej pory 5019 nauczycieli, a kolejnych 3350 zostanie nimi objętych.

W województwie pomorskim 432 szkoły utworzyły pracownie szkolne do nauczania przedmiotów przyrodniczych bądź matematyki. Szacuje się, że z dotacji skorzysta jeszcze 141 szkół. Do 2022 r. szkoły i placówki edukacyj-

ne z regionu, na powyższe działania będą mogły skorzystać z blisko 138,93 mln zł. Nie wyklucza się w kolejnych latach przeznaczenia dodatkowych środków na tego typu wsparcie.

Ogólnopolska Sieć Edukacyjna to szybki, bezpieczny i bezpłatny internet w każdej szkole. Inicjatywa ta wpisuje się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. Wdrożenie rządowego projektu OSE stanowić będzie cywilizacyjną zmianę dla polskich szkół.

W woj. pomorskim do tej pory projektem objęto 711 szkół.

W województwie pomorskim 562 665 mieszkańców jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata), w tym 274 195 kobiet oraz 288 470 mężczyzn. W porównaniu do średniej krajowej mieszkańcy pomorskiego mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w pomorskim największy odsetek ma wykształcenie wyższe (20,8%) oraz podstawowe ukończone (20,5%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze - zawodowe (30,1%) oraz średnie - zawodowe (18,3%). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 803 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,24 dzieci w wieku przedszkolnym. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 19 uczniów. Z kolei na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 21 uczniów, a na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących przypada 2 uczniów. 24 uczniów przypada na oddział w szkołach średnich zawodowych i artystycznych.

Ostatnie zmiany w systemie oświaty zostały wdrożone w województwie pomorskim bez większych zakłóceń. Pojawiły się próby niektórych pomorskich samorządów, aby pod pretekstem reformy doprowadzić do cięć w sieci szkół i masowych zwolnień nauczycieli. Były to działania prowadzące do oszczędzania na oświacie, próba zepchnięcia odpowiedzialności za te niepopularne społecznie decyzje na rząd. Na szczęście w przeważającej mierze udało się zatrzymać takie próby.

Pomorze pod względem wyników egzaminów zewnętrznych szkół pod-

stawowych i gimnazjalnych ma przeciętne wyniki w kraju. Istnieją w województwie duże różnice w poziomie wykształcenia, a także duże różnice w średnich wynikach edukacyjnych. Panuje niezadowolająca sytuacja w usługach społecznych, zwłaszcza dla najmłodszych dzieci.

Zauważyć i wesprzeć należy trend do przywracania dużego udziału szkolnictwa zawodowego na poziomie średnim. Ten element polityki rządu powinien znajdować większe zrozumienie w pomorskich samorządach.

W wielu gminach istnieją poważne problemy z bazą oświatową, brak sal gimnastycznych, świetlic, niedostatecznie wyposażone klaso-pracownie, przestarzały sprzęt komputerowy, brak podstawowego wyposażenia stanowisk pracy nauczycieli (kserokopiarki, drukarki, laptopy, rzutniki multimedialne itp.).

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKICH SZKÓŁ

Działania, jakie podejmą samorządowcy Prawa i Sprawiedliwości, by powyższe problemy w zakresie oświaty rozwiązać, to m.in.

- Stworzenie systemu stypendialnego dla najzdolniejszej i utalentowanej młodzieży.
- Objęcie edukacją przedszkolną dzieci z terenów wiejskich o rosnącym przyroście naturalnym oraz szczególna dbałość o stan bazy i wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjów na tych terenach.
- Stworzenie banku ofert pozalekcyjnych, wspieranie działalności na rzecz edukacji obywatelskiej i kulturalnej.
- Umożliwianie uczniom dostępu do korzystania z dorobku kulturalnego w regionie (w ramach specjalnych programów abonamentowych, kart miejskich, Dużej Rodziny, etc.).
- Doskonalenie regionalnego systemu doskazywania nauczycieli.

- Poszerzanie oferty kształcenia ustawicznego i kształcenia na odległość.
- Specjalizacja szkół wyższych w województwie i wspieranie kierunków rozwojowych we współpracy z przemysłem, instytucjami gospodarczymi (np. ARP) oraz spółkami Skarbu Państwa.
- Wspieranie działań na rzecz pielęgnowania i rozwoju języka kaszubskiego oraz dialektów lokalnych.
- Zwiększenie nakładów inwestycyjnych dla przedsięwzięć kulturalnych tworzonych na obszarach wiejskich i w małych miastach regionu. Opracowanie wieloletniego Wojewódzkiego Programu Kultury Fizycznej i Sportu.
- Stworzenie warunków dla dalszego rozwoju budownictwa obiektów sportowych administrowanych przez samorządy lokalne, ze szczególnym uwzględnieniem budowy osiedlowych, miejskich bądź gminnych ośrodków sportu i rekreacji.

POMORSKIE RODZINY W CENTRUM UWAGI

Rodzina to najważniejsza jednostka społeczeństwa. To właśnie najbliżsi – dzieci, rodzice, dziadkowie w sposób bezpośredni dbają o siebie nawzajem. Wsparcie dla rodzin to najlepsza forma rozwoju społeczeństwa. Nikt nie zadba o polskie dzieci lepiej niż ich najbliżsi i nikt nie zdoła efektywniej zaopiekować się seniorami niż ich bliscy. Prawo i Sprawiedliwość rozumie, że najważniejszym zadaniem jest wsparcie przez władze samorządowe roli, jaką realizują polskie rodziny.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA RODZIN

Dzięki programowi „Rodzina 500+” o 7% w stosunku do roku poprzedniego wzrosła w 2017 r. liczba urodzeń i niemal całkowicie wyeliminowano skrajne ubóstwo w rodzinach, które spadło z 12% do poniżej 3%. Pieniądze z programu trafiają do ponad 2,6 mln polskich rodzin. Program obejmuje już 4 mln dzieci. W 2018 r. rząd przeznaczy na program 24,5 mld zł.

Poprawiła się jakość życia polskich rodzin. Rodziny bardzo efektywnie wydają środki z programu Rodzina 500+, inwestując je przede wszystkim w edukację, wypoczynek oraz rozwój dzieci. Zaledwie 0,48 promila (1,9 tys. na 4 mln) świadczeń ma zamienioną formę wypłaty na rzeczową, ze względu na niewłaściwe wydatkowanie środków.

Dodatkowo, rząd wspiera rodziny i aktywizację zawodową kobiet poprzez tworzenie miejsc w żłobkach i przedszkolach. W 2017 r. rząd dofinansował 42 tys. miejsc opieki w ramach programu Maluch+, dzięki czemu powstało 10 tys. nowych miejsc dla dzieci. W 2018 r. samorządy otrzymają w ramach programu „Maluch+” trzykrotnie więcej pieniędzy niż rok wcześniej, dzięki czemu powstanie 24,5 tys. nowych miejsc dla maluchów.

Od 2017 roku dofinansowane jest funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki.

Do edycji programu na 2018 rok rząd wprowadził moduł dla gmin, w których nie funkcjonują instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Otrzymują one środki w kwocie zgłoszonego zapotrzebowania przy założeniu, że będzie to nie więcej niż 80%, a kwota dofinansowania na tworzenie nowych miejsc w gminie nie przekroczy 3 mln zł i nie obejmie więcej niż 20% dzieci w rocznikach 1-2.

Prawo i Sprawiedliwość stanęło też w obronie dzieci, których rodzice nie płacą alimentów. Dzięki wprowadzonym zmianom prawnym wyraźnie zmniejszyła się liczba niepłacących rodziców, którzy trafiają do Krajowego Rejestru Długów. O ile np. w marcu 2017 roku wpisano do rejestru blisko 2,5 tys. nowych dłużników alimentacyjnych, to we wrześniu już niespełna 600. O skuteczności nowego prawa świadczy również wzrost ściągalności alimentów do Funduszu Alimentacyjnego – w porównaniu z 2015 rokiem aż o blisko 80%.

Rządowym programem „Rodzina 500+” zostało objętych ogółem w Polsce 3,684 mln dzieci do 18 lat, wychowujących się w 2,413 mln rodzin. Na wsi świadczenie wychowawcze trafia do 1,287 mln dzieci. W gminach miejskich z pomocy korzysta ponad 1,433 mln dzieci. Pozostałe 0,915 mln to dzieci z gmin miejsko-wiejskich. Od początku funkcjonowania programu do rodzin trafiło już w sumie 42,62 mld zł.

Resortowy program „Maluch+” to dofinansowanie do utworzenia oraz funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 dla samorządów, oraz podmiotów prywatnych. W tegorocznej edycji programu zwiększono środki na ten cel aż trzykrotnie – do 450 mln zł. Gminy, w których nie ma żadnej tego typu instytucji, miały gwarancję dofinansowania 80% kosztów budowy żłobka lub klubu dziecięcego.

Według danych z 15 lutego 2018 r. ogółem w Polsce:

- Powstało bądź planowane jest łącznie 24498 nowych miejsc opieki dla maluchów.
- Dofinansowanie otrzymało 56020 już istniejących miejsc.
- Przekazano 385,7 mln zł wsparcia na tworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki dla najmłodszych dzieci.

102 gminy, w których nie było żadnej instytucji opieki nad dziećmi do lat 3, otrzymają dofinansowanie.

Od momentu uruchomienia przez rząd Prawa i Sprawiedliwości programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwienną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowych chorób związanych z wiekiem. Od 1 września 2016 roku do 30 września 2017 roku aż 446 mln zł zostało w kieszeniach emerytów i rencistów dzięki rządowemu programowi Darmowe leki dla seniorów 75+.

Rządowy program „Senior+” zakłada powstawanie 214 nowych placówek dla seniorów: 76 dziennych domów i 138 klubów. Na budowę, modernizację i wyposażenie, placówki otrzymają wsparcie o łącznej kwocie ponad 35 mln zł. Placówki zapewnią osobom starszym 5 tys. 387 nowych miejsc pobytu.

Natomiast 224 już istniejące placówki „Senior+”, w tym 154 domy dzienne oraz 70 klubów, otrzymają dofinansowanie do funkcjonowania w wysokości blisko 15 mln zł.

Ponadto w listopadzie 2017 r. ruszył program „Opieka 75+”, w ramach którego 13,5 tys. seniorów z gmin do 20 tys. mieszkańców skorzysta z dostępu do usług opiekuńczych i specjalistycznych. Budżet pierwszej edycji programu wynosi 57,4 mln zł.

Ustawą dotyczącą obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn Prawo i Sprawiedliwość przywróciło obywatelom wolność wyboru. Ustawa określa jedynie minimalny wiek emerytalny, w którym można skorzystać z prawa do emerytury. Decyzję o ewentualnym pozostaniu na rynku pracy każdy powinien podjąć sam biorąc pod uwagę np. oczekiwania, co do otrzymywanych w przyszłości świadczeń emerytalnych i stan zdrowia.

Rząd zdecydował także o bezprecedensowym wzroście najniższych świadczeń emerytalno-rentowych. Od 1 marca 2017 roku najniższe emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinne zwiększyły się z 882,56 zł do 1 tys. zł, tj. o 117,44 zł (o 13,3%), renta socjalna z 741,35 zł do 840 zł, tj. o 98,65 zł (o 13,3%), a renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy z 676,75 zł do 750 zł, tj. o 73,25 zł (o 10,8%). Podwyżka z tytułu waloryzacji wyniosła minimum 10 zł.

Rząd wprowadził zmiany w programie senioralnym poprzez utworzenie Klubów „Senior+”. Placówki „Senior+” dają osobom starszym możliwość aktywnego spędzenia czasu – 8 godzin dziennie – oferując różnorodne działania: od pomocy w czynnościach dnia codziennego, przez zapewnienie minimum jednego posiłku i pielęgnowanie więzi międzypokoleniowych dzięki spotkaniom z uczniami szkół, aż po zajęcia ruchowe i aktywny udział w życiu kulturalnym. W 2017 roku powstało 35 nowych Dziennych Domów „Senior+” oraz 96 nowych Klubów „Senior+”, zapewniających 3 335 miejsc.

Uniwersytety Trzeciego Wieku to miejsca aktywizujące osoby starsze, wspierające oraz rozwijające ich potencjał - wiedzę, umiejętności, doświadczenia życiowe, pomagając przy tym zachować im aktywność społeczną.

Jednym z zasadniczych celów rządu Prawa i Sprawiedliwości jest zahamowanie odpływu młodych i zdolnych ludzi z mniejszych ośrodków do dużych miast.

W tym celu rząd prowadzi aktywną politykę na rzecz tworzenia miejsc pracy poza głównymi metropoliami i zapewniania godnej płacy. Na koniec 2017 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,6%, co jest rekordowo niskim wynikiem w całej historii III RP. Dodatkowo, notujemy bardzo duży wzrost realnego wynagrodzenia. Według GUS przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2017 r. wyniosło 4271,51 zł, a dzięki działaniom premiera Mateusza Morawieckiego, za których sprawą mamy wzrost gospodarczy na poziomie ok. 5%, wynagrodzenia będą jeszcze większe.

Sztandarowym projektem realizowanym przez rząd jest „Konstytucja dla Biznesu”, wprowadzająca szereg ułatwień w założeniu i prowadzeniu firmy. Ma ona uwolnić pokłady przedsiębiorczości, zwłaszcza w młodym pokoleniu i zlikwidować biurokratyczne bariery, które przez ostatnie lata hamowały rozwój Polski.

Kolejną reformą skierowaną do młodych ludzi jest „Konstytucja dla Nauki”, czyli reforma szkolnictwa wyższego, mająca na celu stworzenie nowego modelu kształcenia przyszłych elit naukowych, wprowadzenie powszechnego systemu stypendialnego dla studentów, czy zwiększenie jakości kształcenia na zasadach zrównoważonego rozwoju, również uczelni w mniejszych ośrodkach. Rząd PiS prowadzi konsekwentną politykę na rzecz zrównoważonego rozwoju i pomnażania dobrobytu Polaków, którym będą mogli się cieszyć w każdej części kraju.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Na terenie województwa pomorskiego znajduje się obecnie 31 Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Zlokalizowane są w miastach: Czersk, Gdańsk (5), Gdynia (2), Gniew, Kartuzy, Kościerzyna, Krokowa, Lębork, Łeba, Malbork, Nowy Dwór Gdański, Pelplin, Prabuty, Pruszcz Gdański, Puck, Reda, Rumia, Słupsk (2), Sopot (2), Starogard Gdański, Sztum, Ustka, Zamostne Orle.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKICH RODZIN

Pomorskie, podobnie jak inne regiony, musi zmierzyć się z szeregiem problemów, które przyczyniają się do degradacji rodziny. Stąd samorządowcy Prawa i Sprawiedliwości podejmą działania takie jak m.in.:

- Zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach oraz podniesienie jakości wychowania przedszkolnego.
- Uruchomienie taniego, kolejowego i autobusowego transportu publicznego, łączącego miejsca dotknięte strukturalnym bezrobociem z Trójmiastem, połączone z modernizacją dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz siecią darmowych parkingów przy przystankach transportu publicznego.
- Zaangażowanie pomorskich samorządów w realizację programu „Mieszkanie+”.
- Stymulacja aktywności własnej rodziny w celu wykorzystania własnego potencjału dla zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych.
- Wdrażanie specjalistycznych programów ukierunkowanych na pomoc w znalezieniu
- pracy rodzinom, w których żaden z członków nie pracuje.
- Tworzenie punktów poradnictwa i pomocy w załatwianiu formalności związanych z funkcjonowaniem społecznym.
- Wspierania podejmowania aktywności gospodarczej i samozatrudnienia. Instytucjonalne wsparcie (szkolenie pracowników administracji, lokalne fundusze wsparcia) i podnoszenie jakości organizacji pozarządowych (zaplecze badawcze, eksperckie, szkoleniowe, finansowe, pomocy technicznej).
- Uruchomienie programów edukacyjnych dotyczące umiejętności budowania właściwych relacji rodzinnych. Tworzenie i realizowanie w oparciu o jak najszersze grono partnerów społecznych powiatowych programów pomocy dziecku i rodzinie.

WSPARCIE DLA POTRZEBUJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Artykuł 68. Konstytucji, najważniejszego aktu prawnego w Polsce, stanowi, że władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku. Te grupy wymagają szczególnego zainteresowania i wsparcia zarówno w formie działań docelowych, ale także zmian systemowych, np. dostosowania przestrzeni publicznej do ich potrzeb. Wiele z tych zadań spoczywa na barkach władz samorządowych.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBIŁO DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

Rząd ogłosił ogólnopolski program „Dostępność+” skierowany do samorządów. Założeniem programu jest dostosowanie przestrzeni publicznej oraz innych obszarów życia społecznego do potrzeb osób z różnego rodzaju ograniczeniami. Program obejmuje osoby niepełnosprawne, niewidome, niesłyszące, ludzi starszych, z małymi dziećmi, kobiety w ciąży i osoby podróżujące z bagażami.

„Dostępność+” to dostępność w: architekturze (dostosowane wejścia, windy, podjazdy, bariery, toalety), transporcie (zakup nowego taboru transportu miejskiego), edukacji (wyposażenie, pomoce dydaktyczne), cyfryzacji (dostosowanie stron internetowych urzędów, programy TV z audiodeskrypcją oraz napisami), kulturze (zastosowanie w muzeach oraz placówkach publicznych rozwiązań umożliwiających korzystanie z zas-

bów osobom z ograniczeniami, legislacji (dostosowanie przepisów, tak, aby zmiany dla osób z ograniczeniami były ciągłe, np. wymogi dotyczące budowy nowych mieszkań, bądź zakupu taboru miejskiego).

W ramach programu zostaną ogłoszone dwa konkursy:

- „100 gmin bez barier”, na konkurs zostanie przeznaczonych 300 mln zł.
- „200 szkół i przedszkoli bez barier”, na konkurs zostanie przeznaczonych 400 mln zł.

Dodatkowo, min. 20% mieszkań budowanych w ramach programu „Mieszkanie+” będzie dostępnych dla osób o szczególnych potrzebach.

Wprowadzony przez rząd program „Za życiem” stanowi realne wsparcie dla rodzin osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje kompleksowe rozwiązania: od wsparcia kobiet w ciąży, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, spełniania potrzeb rehabilitacyjnych i mieszkaniowych.

W ramach programu wprowadzono m.in. koordynowaną opiekę nad kobietą w ciąży i dzieckiem, rozwijana jest sieć mieszkań chronionych. Ponadto rząd pracuje nad kwestią opiekunów dorosłych niepełnosprawnych i nad ujednoczeniem orzecznictwa nt. niepełnosprawności.

Do najważniejszych planowanych zmian w tym obszarze należy: możliwość ubiegania się opiekunów osób niepełnosprawnych po ich śmierci o zasiłek dla bezrobotnych lub o świadczenie przedemerytalne, przyznanie świadczeń rodzinnych obojgu rodzicom, przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł – bez progu dochodowego lub przyznanie świadczeń rodzinnych obojgu rodzicom, lub opiekunom, jeśli opiekują się więcej niż jedną osobą z niepełnosprawnością.

Ponadto, osoby z niepełnosprawnością, które oczekują na wydanie orzeczenia, a uprawnione są do pobierania zasiłku stałego z ośrodka pomocy społecznej, będą go mogły otrzymać już od miesiąca wystąpienia z wnioskiem o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Opieka wytchnieniowa dla rodziców lub opiekunów osób niepełno-

sprawnych, czyli wsparcie członków rodziny w opiece w związku:

- Ze zdarzeniem losowym.
- Z pomocą w załatwieniu codziennych spraw lub potrzebą odpoczynku opiekuna.
- Z uczestnictwem członka rodziny w aktywizacji zawodowej organizowanej przez powiatowy urząd pracy.
- Z podjęciem przez członka rodziny zatrudnienia w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

„Pomoc w domu” - Rodzina lub opiekun dziecka z niepełnosprawnością będzie mógł wystąpić do OPS, o udzielenie wsparcia w realizacji domowych obowiązków w wymiarze nie więcej niż 10 godzin tygodniowo.

Zwiększenie dostępności mieszkań dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością – budowa mieszkań na wynajem, w tym z możliwością docelowego uzyskania własności, m.in. z wykorzystaniem gruntów publicznych (I filar Programu Mieszkanie+) - kryteria pierwszeństwa, zapewniające pierwszeństwo w zawarciu umowy najmu m.in. dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością.

Rozszerzenie katalogu zadań asystenta rodziny obejmuje m.in. pomaganie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, psychologicznych lub zdrowotnych w rodzinie, kierowanie do lekarzy bądź na terapie, pomaganie w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, poszukiwaniu pracy, w sprawach urzędowych. Zwiększenie liczby asystentów z 3,9 tys. osób do 4,3 tys.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

Planujemy znacząco poprawić sytuację osób niepełnosprawnych poprzez:

- Wprowadzanie wraz z samorządami lokalnymi oraz administracją rządową rozwiązań umożliwiających załatwianie spraw urzędowych drogą elektroniczną.
- Zwiększenie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości osób niepełnosprawnych.
- Wspierać rząd w realizacji programu Dostępność Plus.

OPIEKA ZDROWOTNA W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM

Ochrona zdrowia to jedno z najtrudniejszych zadań, jakie stoją przed polskim rządem i samorządem. Złożony system wymaga poprawy w wielu obszarach, które są ze sobą ściśle powiązane. Rząd Prawa i Sprawiedliwości zatrzymał negatywne skutki reform poprzednich lat i ponownie wziął odpowiedzialność za zdrowie Polaków. Teraz konieczne są kolejne kroki. Więcej środków na zdrowie oraz nowy system finansowania szpitalnictwa niosą szansę na realną, korzystną zmianę w ochronie zdrowia. Aby osiągnąć ten cel, konieczne jest pełne zaangażowanie samorządów, które w sposób bezpośredni odpowiadają za funkcjonowanie wielu kluczowych placówek służby zdrowia. To samorząd będzie potrafił najlepiej wykorzystać dostępne możliwości.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA SŁUŻBY ZDROWIA

PROGRAM LEKI 75+ – Od momentu uruchomienia przez rząd Prawa i Sprawiedliwości programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwienną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowych chorób związanych z wiekiem.

KOMPLEKSOWE LECZENIE W SIECI SZPITALI – W 2017 r. rząd Prawa i Sprawiedliwości przeprowadził reformę szpitali i doprowadził do objęcia pacjentów przez jeden szpital kompleksową opieką od leczenia szpitalnego,

przez rehabilitację, po wizytę kontrolną. Powstało też 100 nowych przychodni nocnej i świątecznej opieki lekarskiej. Obecnie każdy, kto potrzebuje pomocy (nawet osoba nieubezpieczona), może – bez obaw o negatywną weryfikację w systemie eWUŚ – udać się do lekarza rodzinnego. Szybsza diagnoza to szybsze rozpoczęcie leczenia. Takie działania mają wpływ na poprawę zdrowia pacjentów.

ZATRZYMANIE PRYWATYZACJI – Rząd powstrzymał prywatyzację i komercjalizację szpitali narzuconą w 2011 roku – miała ona zmniejszyć zadłużenie zakładów opieki zdrowotnej i zwiększyć odpowiedzialność jednostek samorządu terytorialnego za szpitale – w praktyce jednak nie doprowadziła do poprawy sytuacji. Rząd Prawa i Sprawiedliwości cofnął złe decyzje poprzedników, które zmierzały do szkodliwego wycofywania się państwa z odpowiedzialności za służbę zdrowia. Dzięki dekomercjalizacji szpitali zachowała ona publiczny charakter.

LEPSZE FINANSOWANIE ZDROWIA – W 2017 r. rząd zwiększył budżet na zdrowie o 6 mld zł. Podjął także historyczną decyzję o stopniowym zwiększeniu nakładów na ochronę zdrowia do 6% PKB w 2024 roku.

PAKIET SZUMOWSKIEGO – Realizowany obecnie pakiet zmian w służbie zdrowia to kilka kluczowych dla polskiej służby zdrowia założeń: uruchomienie **Narodowej Sieci Onkologii** oraz **Narodowego Programu Zdrowego Serca**; rzeczowy **dialog z zawodami medycznymi i zwiększenie liczby kształconych kadr medycznych oraz działania zapobiegające ich wyjazdom do pracy zagranicę**; nowe **Standardy Opieki Okołoporodowej**; oraz dalsze **Zwiększanie nakładów na ochronę zdrowia** (w 2019 roku wydatki publiczne na ochronę zdrowia po raz pierwszy w historii wyniosą ok. 100 mld zł), zmniejszenie biurokracji w ochronie zdrowia (poprzez cyfryzację usług medycznych czy wprowadzenie sekretarek medycznych); dalsze **Inwestycje w zdrowie, medycynę szkolną, monitoring przewozu leków - walkę z mafiami lekowymi**.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Rząd zabezpiecza środki na finansowanie działań z zakresu polityki rozwoju, które nie zostały ujęte w programach unijnych (regionalnych i krajowych). Są to środki przewidziane w ramach dotacji celowych i rezerwy ogólnej budżetu państwa. Aby je uruchomić, samorząd musi uzyskać pozytywną opinię ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Ostateczną decyzję podejmuje minister finansów lub Rada Ministrów. **Od początku 2016 roku** minister ds. rozwoju pozytywnie zaopiniował **6 wniosków o uruchomienie** środków dla woj. pomorskiego. Wszystkie dotyczyły wsparcia inwestycji w placówkach ochrony zdrowia. Wnioski opiewały na łączną **kwotę 10,5 mln zł** z budżetu państwa.

W województwie pomorskim realizowane były 2 kluczowe inwestycje o łącznej wartości kosztorysowej inwestycji 598.500 tys. zł, w tym z budżetu państwa 596.701 tys. zł.

Najistotniejszym zadaniem realizowanym w tym regionie jest program wieloletni pn. „Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego” o wartości kosztorysowej inwestycji 594.000 tys. zł, w tym z budżetu państwa 592.381 tys. zł do 2020 r.

Głównym celem jest umożliwienie poprawy standardów jakości udzielania świadczeń zdrowotnych i realizacji zadań dydaktyczno-naukowych Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego poprzez wybudowanie nowoczesnego kompleksu budynków szpitala Centrum Medycyny Nieinwazyjnej (CMN) zintegrowanego z budynkiem Centrum Medycyny Inwazyjnej (CMI). Budowa CMN umożliwi prawidłowe funkcjonowanie i dalszy rozwój ważnych z punktu widzenia epidemiologicznego jednostek o najwyższej referencyjności w regionie w zakresie onkologii, transplantologii, medycyny sercowo-naczyniowej, ginekologii i położnictwa oraz chorób wewnętrznych. Pozwoli to na utrzymanie wiodącej roli Szpitala Uniwersyteckiego Gdańskiego Uniwersytetu

Medycznego, w zakresie kształcenia w coraz bardziej deficytowych na rynku pracy zawodach medycznych oraz rozwoju i implementacji najnowszych technologii medycznych w regionie.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKIEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Wesprzemy rozwój pomorskiej transplantologii poprzez doposażenie Pomorskiego Ośrodka Transplantacji Płuc w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku.

Wyposażymy w sprzęt do ratowania dzieci Szpitalne Oddziały Ratunkowe w Gdańsku, Gdyni, Słupsku, Kartuzach, Kościerzynie, Lęborku i Starogardzie Gdańskim.

Będziemy także dążyć do:

- Utworzenia wspólnej grupy zakupowej poprzez centralizację zakupów i ogłoszenie wspólnych przetargów na sprzęt, usługi, OC od zdarzeń medycznych, materiały medyczne lub leki czy dostawy energii dające szansę na obniżenie cen jednostkowych.
- Wprowadzenia ścisłej współpracy pomiędzy podmiotami podległymi Urzędowi Marszałkowskiemu w sferze koordynacji i kompleksowości opieki nad pacjentem.
- Utworzenia i zatwierdzenia polityki długofalowej dotyczącej inwestycji i rozwoju wszystkich podmiotów medycznych utworzonych przez Samorząd Województwa.
- Stworzenia potencjału do realizacji kompleksowej opieki rehabilitacyjnej w każdej placówce podległej Urzędowi Marszałkowskiemu, w tym utrzymanie lub poprawa infrastruktury sprzętowej w zakresie badań TK, MR i badań endoskopowych w szpitalach.
- Stworzenia programów naprawczych w zakresie restrukturyzacji szpital-

nych długów.

- Wprowadzenia do szpitali wojewódzkich asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych. W ramach tej inicjatywy osoba niesamodzielna/senior otrzyma specjalnego przewodnika po opiece w systemie ochrony zdrowia, którego zadaniem będzie koordynacja procesu leczenia (pomoc w umówieniu wizyty, odnalezienie właściwej dla pacjenta placówki służby zdrowia), wspieranie w rehabilitacji poprzez pomoc w jej organizacji, pomoc w transporcie osób niesamodzielnych.
- Usprawniania działania publicznych placówek ochrony zdrowia w zakresie: informatyzacji szpitali wojewódzkich, programu inwestycji infrastrukturalnych, programów zdrowotnych dla grup szczególnych (bezpłatne szczepienia dla seniorów, programy dla osób z chorobami przewlekłymi np. z cukrzycą i nadciśnieniem).
- Organizacji w szpitalach wojewódzkich specjalnych ośrodków diagnostyki dzieci i późniejszej interwencji w postaci leczenia i rehabilitacji w ramach których odbywać się będą: przesiewowe programy wykrywania wad (postawy, wzroku, zaburzeń żywienia), kierowana diagnostyka dzieci z niepokojącymi zaburzeniami, tak żeby, jak najwcześniej reagować w przypadku wystąpienia chorób.
- Utworzenia Regionalnych Centr Diagnostyki i Rehabilitacji Schorzeń Zawodowych, w ramach którego powołany zostanie Program skierowany do osób 55+ mający na celu przywracanie możliwości pracy zawodowej i zwiększania jej efektywności poprzez: diagnostykę chorób zawodowych, rehabilitację schorzeń zawodowych.

OCHRONA POMORSKIEJ KULTURY, ROZWÓJ TURYSTYKI, WZROST AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PROMOCJA REGIONU

Kwestie kultury, turystyki i promocji to obszar, w którym samorządy mają szczególnie duże możliwości oddziaływania. Polska słynie z unikatowych walorów, które dają szczególne szanse w zakresie promocji regionów i kultywowania regionalnej kultury. W wymiarze wewnętrznym to także odpowiedzialne zadania rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców, tak aby od najmłodszych lat wspierać troskę o zdrowie poprzez promocję sportu.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

W 2017 r. środki na kulturę przekroczyły 1,1% budżetu państwa i wyniosły ponad 4 mld zł. W ostatnich dwóch latach nastąpił wzrost nakładów na kulturę o ok. 20%.

Rząd konsekwentnie buduje i uzupełnia sieć muzeów, podjął także decyzję o powołaniu Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków.

W ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w latach 2016-2018 resort kultury **udzielił 544** dotacje dla podmiotów z województwa pomorskiego, na dofinansowanie zadań z zakresu m.in. ochrony zabytków, muzealnictwa, edukacji kulturalnej, infrastruktury kultury, szkolnictwa artystycznego, wydarzeń artystycznych dla dzieci i młodzieży, kultury ludowej i ochrony miejsc pamięci. Łączna kwota dofinansowań wyniosła **blisko 51 mln zł.**

PROGRAM KLUB, SKS I OSA – Aktywizacja dzieci i młodzieży na niespotykaną dotąd skalę była możliwa m.in. dzięki uruchomieniu w latach 2016-2017 innowacyjnych Programów, ukierunkowanych na ten cel: „**KLUB**” i **SKS (Szkolny Klub Sportowy)**. W 2018 roku w województwie pomorskim wsparliśmy 201 **małych i średnich klubów sportowych za kwotę ponad 5,4 mln zł. Z kolei za ponad 6 mln zł** w latach 2017-2018 przeznaczono na SKS, który prowadzi **880 nauczycieli**. Udział w zajęciach bierze **ponad 20 800 uczestników**. 257 obiektów zostanie wybudowanych, wyremontowanych oraz zmodernizowanych w województwie pomorskim (w tym 87 Otwarte Strefy Aktywności) za kwotę ponad 88,4 mln zł. Tylko budowa hali sportowej przy Centrum Sportu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego kosztowała **7,2 mln zł.**

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie pomorskim w ramach dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów kulturalnych do gmin i powiatów trafiło ponad 166,56 mln zł.

W województwie pomorskim w ramach dofinansowania z MSiP do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło ponad 67,1 mln zł.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKIEJ KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

Zamierzamy:

- Prowadzić działania zmierzające do wzmocnienia gospodarki turystycz-

nej regionu, zwłaszcza poza tradycyjnymi centrami turystycznymi województwa.

- Wspierać projekty propagujące wydarzenia kulturalne poza głównymi centrami.
- Wspierać projekty i wydarzenia mające na celu dbałość i rozwój kultury regionalnej oraz dziedzictwa narodowego.
- Promować i wspierać dziedzictwo regionalne poprzez utworzenie specjalnego programu dedykowanego zespołom folklorystycznym i artystom ludowym.
- Wspierać tworzenie szlaków kulturowo-turystycznych.
- Wspierać szeroko rozumianą edukację kulturalną i edukację dla kultury, zwłaszcza prowadzoną w niewielkich ośrodkach powiatowych i gminnych.
- Wspierać działania w zakresie konserwacji zabytków.
- Utworzyć system wsparcia projektowego dla instytucji kultury i organizacji pozarządowych działających w tym obszarze.
- Wspierać przedsięwzięcia służące propagowaniu i promowaniu dziedzictwa kulturowego województwa pomorskiego.
- Wspierać tworzenie i rozwój szlaków turystyczno-kulturowych łączyących cenne obiekty sakralne (kościół, kapliczki) regionu.
- Modyfikować system dofinansowywania i rozwoju sportu dzieci i młodzieży, wzmacniając wsparcie dla mieszkańców wsi i małych miast.
- Wspierać organizację dziecięcych i młodzieżowych zawodów sportowych szczebla wojewódzkiego.
- Prowadzić system premiowania organizacji pozarządowych i lokalnych społeczności w sposób szczególny sportowo aktywizujących dzieci, młodzież i seniorów z małych miast i wsi.
- Premiować wysiłki sportowych i turystycznych organizacji pozarządowych zrzeszających dzieci z rodzin wielodzietnych i osoby niepełnosprawne.

- Wspierać budowę przyszkolnych sal gimnastycznych, zwłaszcza w małych miastach i na wsiach.
- Wspierać budowę nowych i modernizację istniejących obiektów lekkoatletycznych.
- Prowadzić kampanie społeczne na rzecz popularyzacji aktywnego wypoczynku i amatorskiego sportu wśród mieszkańców województwa pomorskiego.
- Budować zintegrowany system komunikacji uwzględniający potrzeby turystów.
- Dbać o oznakowanie turystyczne dróg, by ułatwiało dotarcie do najciekawszych i najatrakcyjniejszych miejsc.
- Modernizować turystyczne szlaki rowerowe i piesze.
- Wspierać rozwój turystyki niszowej i specjalistycznej wykorzystującej unikalne zasoby lokalne.
- Wspierać kształtowanie produktów turystycznych wykorzystujących zasoby naturalne, historyczne i kulturowe regionu (np. unikalne w skali świata karpackie drewniane świątynie – szlaki architektury drewnianej).
- Zapewnić wysoki poziom systemu kształcenia kadr turystycznych i trenerko-instruktorskich.
- Wspierać budowę obiektów turystycznych, rekreacyjnych i sportowych służącym mieszkańcom i turystom.

POMORSKIE ŚRODOWISKO I CZYSTE POWIETRZE

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel ma prawo oddychać czystym powietrzem i korzystać z czystych zasobów wodnych. Od tego, jaki jest stan środowiska zależy jakość życia nas wszystkich; z kolei od tego, jaki ten stan zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków. Lokalne władze, będące najbliżej problemu, doskonale rozumieją jakim wyzwaniem jest np. smog. Dlatego odpowiedzialne zadanie przeciwdziałania negatywnym zmianom i poprawy czystości środowiska najlepiej zrealizują samorządy.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA ŚRODOWISKA

W 2017 r. rząd rozpoczął realizację programu „Stop Smog”, który skierowany jest do miast do 100 tys. mieszkańców, znajdujących się na europejskiej liście miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem. W 2018 r. rząd przeznaczył 180 mln zł na termomodernizację budynków. Ponadto do 2020 roku przeznaczył 10 mld zł na dofinansowanie projektów poprawiających jakość powietrza, a tym samym jakość życia obywateli. Większe projekty i inwestycje, w tym rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w miastach, będą finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Lokalne projekty obniżania emisji, szczególnie niskiej, będą natomiast wspierane przez regionalne programy operacyjne i programy wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Rząd w 2017 roku rozpoczął wdrożenie programu dofinansowania do wymiany pieców węglowych na bardziej ekologiczne źródła ogrzewania, a dofinansowanie sięga nawet 80 proc. kosztów inwestycji. Programy pre-

ferencyjnego finansowania inwestycji w ekologiczne źródła ogrzewania wdrażają też poszczególne wojewódzkie fundusze ochrony środowiska.

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel Rzeczypospolitej powinien mieć prawo oddychać nieskażonym i czystym powietrzem. Od tego, jaki stan środowiska zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W naszej wizji województwo pomorskie 2025 roku to znaczący partner w regionie Morza Bałtyckiego - to region przede wszystkim czystego środowiska i wysokiej jakości życia. Stąd planowane działania na rzecz środowiska, mające na celu: zwiększenie efektywności energetycznej i przystosowanie do zmian klimatycznych (np. opracowanie miejskich planów gospodarki niskoemisyjnej) oraz realizacja programów dotyczących poprawy jakości powietrza i ograniczania niskiej emisji.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKIEGO ŚRODOWISKA

Dodatkowo planujemy:

- Wsparcie rodzimych producentów kotłów grzewczych i energetycznych piątej generacji z naciskiem na wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych mających na celu redukcję smogu.
- Inwestycje w energetykę odnawialną, głównie w fotowoltaikę zarówno w skali mikro (do 40 kW), jak i większej (do kilku / kilkunastu MW).

- Wsparcie budowy mocy kogeneracyjnych, zarówno w kontekście poprawy czystości powietrza, jak i wymiany i budowy nowych mocy wytwórczych w elektroenergetyce (działających głównie w czasie zapotrzebowania szczytowego).

Do walki z zanieczyszczeniem powietrza zamierzamy:

- Wprowadzić rekultywację i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych oraz ograniczyć negatywne skutki prac geologicznych i eksploatacji kopalni.
- Ograniczyć emisję szkodliwych substancji do atmosfery – m.in. poprzez dofinansowanie do wymiany piecyków węglowych itp.
- Poprawić gospodarkę wodno-ściekową poprzez kontynuację wyposażania terenów wiejskich w oczyszczalnie ścieków.
- Rozbudowywać oraz modernizować sieci kanalizacji sanitarnej.
- Wspierać wyposażanie terenów o zabudowie indywidualnej w ekologiczne systemy oczyszczania ścieków.
- Budować we współpracy z instytucjami rządowymi moce kogeneracyjne zarówno w kontekście poprawy czystości powietrza, jak i wymianę i budowę nowych mocy wytwórczych w elektroenergetyce.
- Uruchamiać przy wsparciu rządu zakłady zaawansowanego przetwarzania odpadów na syngaz / CNT w oparciu o technologię sprawdzoną w pilotażu przez polską spółkę przy wykorzystaniu środków unijnych.

POMORSKA INNOWACYJNOŚĆ I CYFRYZACJA REGIONU

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie. Polska gospodarka wkraczająca w nowy etap rozwoju sięga coraz chętniej również po rozwiązania innowacyjne, wykorzystując efektywnie nasz potencjał. W tym zakresie władze samorządowe istotnie wpływają na kształt rozwoju nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych kierując strumień finansowania do właściwych ośrodków.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA CYFRYZACJI

Do 2020 r. rząd zobowiązał się zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do Internetu szerokopasmowego o prędkości co najmniej 30 mb/s. Umożliwi to wejście polskiego społeczeństwa w nową erę cyfrową. Oznacza to możliwość pracy zdalnej, powszechnego korzystania z e-usług, co uprości załatwianie spraw urzędowych, uzyskiwanie dokumentów, korzystanie z usług medycznych i ubezpieczeniowych oraz wymianę informacji drogą elektroniczną pomiędzy urzędami.

Już dziś obywatele mogą korzystać z kilkuset różnorodnych e-usług. Większość z nich została uruchomiona lub poprawiona w ciągu ostatnich dwóch lat. Bez wychodzenia z domu rodzice mogą już zgłosić narodziny dziecka. W prosty sposób można np. złożyć wniosek w programie „Rodzina 500+”, z czego w minionym roku skorzystało ok. 24% uprawnionych, ponad 1,2 mln wniosków drogą elektroniczną złożono w ramach programu

„Dobry Start” a przeszło 11 mln Polaków złożyło elektroniczną deklarację podatkową. On-line, bez problemu, można zawnieioskować o wydanie nowego dowodu osobistego lub też zgłosić jego utratę a kierowcy, jeżeli muszą, mogą sprawdzić ilość punktów karnych.

Od września dzięki aplikacji „mDokumenty” docelowo każdy obywatel będzie mógł zrezygnować z noszenia przy sobie wielu dokumentów potrzebnych na co dzień (np. dowodu osobistego, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego, potwierdzenia polisy OC -tzw. pakiet kierowcy, legitymacji szkolnej lub studenckiej). Wszystkie te dokumenty już niebawem będą dostępne w smartfonie. Niezależnie od tego od 1 października kierowcy nie będą musieli mieć przy sobie dowodu rejestracyjnego i polisy OC pojazdu.

Dodatkowo do 2020 r. powstanie Ogólnopolska Sieć Edukacyjna łącząca wszystkie szkoły w Polsce, która zapewni dostęp do Internetu o prędkości 100 mb/s, usług i treści edukacyjnych (na przykład z bezpłatnych lektur szkolnych, dostępnych na portalu lektury.gov.pl) oraz kształcenia w zakresie umiejętności cyfrowych. Jeszcze w 2018 r. 1,5 tys. szkół zostanie włączonych do tej sieci. Dziś jedynie co 6 szkoła ma dostęp do szybkiego Internetu.

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie.

Wystartował pilotaż systemu ostrzegania SMS-ami przed zagrożeniami. Dzięki podpisanemu porozumieniu między Ministerstwem Cyfryzacji, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rządowym Centrum Bezpieczeństwa i przedstawicielami operatorów, informacja o zagrożeniu dotrze do wszystkich mieszkańców zagrożonego województwa.

Docelowy system ruszy w grudniu 2018 r. Pozwala na to nowelizacja Prawa telekomunikacyjnego oraz niektórych innych ustaw z 11 czerwca br. Nakłada ona na operatorów obowiązek niezwłocznego, nieodpłatnego wysłania, na żądanie dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeń-

stwa, komunikatu do wszystkich użytkowników na określonym przez niego obszarze. Obowiązek ten w pełnym wymiarze będzie realizowany od 12 grudnia 2018 roku (wtedy nowelizacja wchodzi w życie), ale już teraz operatorzy zgodzili się na uruchomienie pilotażu. Chodzi o to, aby w szczególności w okresie wakacyjnym wypoczywający mogli dostawać ostrzeżenia o ewentualnych zagrożeniach (np. o nagłych zjawiskach pogodowych takich jak intensywne burze czy gwałtowne nawałnice). Dzięki temu informacja o zagrożeniu dotrze do abonentów sieci znajdujących się na obszarze zagrożonego województwa.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, które pełni funkcję krajowego centrum zarządzania kryzysowego, 24 godziny na dobę monitoruje sytuację w kraju pod kątem wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. - Informacje otrzymujemy od różnych podmiotów krajowych i zagranicznych. Podobny mechanizm będzie funkcjonował w przypadku komunikatów o zagrożeniu dla ludności. Ministrowie, kierownicy urzędów i instytucji centralnych oraz wojewodowie będą przekazywali informacje o zagrożeniu do RCB, które przekaze ją operatorom telekomunikacyjnym do niezwłocznego i nieodpłatnego wysłania.

Operatorzy pracują intensywnie nad technicznym wdrożeniem rozwiązania, które umożliwi docelowo wysyłanie takich powiadomień na obszarze mniejszym niż województwo.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

W województwie pomorskim w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej za pomocą Internetu korzystało 37% osób.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA CYFRYZACJI POMORSKIEGO

- Wraz z Bankiem Gospodarstwa Krajowego planowana jest cyfryzacja sieci „ostatniej mili”, czyli zapewnienie zrównoważonego dostępu do danych i informacji na całym terytorium Polski, dostęp do serwisów państwowych/centralnych oraz możliwości rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o ICT. Podejmowane będą także działania w kierunku cyfryzacji, rozwoju zasobów udostępniających centralne usługi klasy e-państwo, np. e-zdrowie, polegające na zapewnieniu dostępu do usług np. telemedycznych poprzez pomoc w wyposażaniu gabinetów pierwszego badania dla pacjentów.
- Aby wspierać zrównoważony rozwój pod kątem cyfryzacji regionu będziemy:
 - Nadal wspierać rządowy program Ogólnopolska Sieć Edukacyjna wyrównujący szanse edukacyjne uczniów z małych ośrodków poprzez budowę nowoczesnej, szybkiej i bezpiecznej sieci dostępowej szerokopasmowego Internetu dla szkół oraz wprowadzającego nowoczesne metody kształcenia.
 - Rozwijać projekt „Ostatnia mila” polegający na inwestycjach w sieci dostępu do Internetu. Nasze działania będą dotyczyć wsparcia projektów w zakresie rozbudowy i przebudowy sieci, a także infrastruktury telekomunikacyjnej zapewniających szerokopasmowy dostęp do Internetu o parametrach 30 Mb/s i więcej, a także w uzasadnionych przypadkach, gdzie nie zostanie wykreowana podaż infrastruktury szerokopasmowej zapewniającej przepustowość co najmniej 30 Mb/s, w zakresie podstawowego dostępu do Internetu szerokopasmowego.
 - Ułatwiać dostęp do usług np. telemedycznych poprzez pomoc w wyposażaniu gabinetów pierwszego badania dla pacjentów.
- Rozwijać zasoby udostępniające centralne usługi e-administracji.
- Wspomagać rozwój infrastruktury technicznej na wsi, w tym teleinformatycznej, oraz pomoc logistyczną i organizacyjną dla lokalnych i regionalnych przedsięwzięć w tym zakresie.
- Niwelować różnice w dostępie do nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej.
- Rozwijać „Encyklopedię Cyfrową”, w której umieszczane będą na bieżąco materiały dedykowane do wzmacniania procesu dydaktycznego na określonym poziomie edukacji.

ROZWÓJ MIESZKALNICTWA W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM I BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE

Efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów to podstawa gospodarki zrównoważonej. Kluczowym elementem zapewnienia rozwoju gospodarki jest dostęp do energii – stabilny dostęp do tanich zasobów energetycznych to fundament dalszego postępu. Drugim istotnym aspektem polityki infrastrukturalnej jest mieszkalnictwo, w którym to obszarze polskie społeczeństwo wykazuje znaczne potrzeby. Zaspokojenie potrzeb na mieszkania i energię dla polskiego społeczeństwa i gospodarki stanowi jeden z najważniejszych elementów rozwoju kraju.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA MIESZKALNICTWA I BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO

Rząd wdraża Narodowy Program Mieszkaniowy, będący silnym impulsem prorozwojowym dla lokalnej gospodarki. Program daje możliwość uzyskania samodzielnego mieszkania osobom o niskich i przeciętnych dochodach. Planowane są również dopłaty do czynszu oraz budowa mieszkań komunalnych. Na ten cel rząd przekieruje do samorządów 6 mld zł, z perspektywą zwiększenia tej kwoty do 20 mld zł.

Obecnie trwa budowa kilku tysięcy mieszkań, a do końca 2018 planowane jest uruchomienie budowy aż 100 tys. mieszkań. Pierwsze klucze do mieszkań rodziny odbiorą w kwietniu 2018 r.

Krajowy Zasób Nieruchomości, utworzony przez rząd we wrześniu 2017 r., podpisał listy intencyjne z podmiotami zainteresowanymi udziałem w pro-

gramie „Mieszkanie+”, w tym z PKP, Poczta Polska, a także samorządami. Dzięki temu KZN będzie miał dostęp do ogólnopolskiej bazy nieruchomości w całej Polsce, które nie są już użytkowane, a mogą być wykorzystane pod budowę mieszkań, bądź adaptację budynków na cele mieszkaniowe.

Współpraca rządu i samorządów jest kluczowa w celu realizowania spójnej polityki mieszkaniowej, im więcej samorządów przystąpi do Programu tym szybciej deficyt mieszkań ma szansę zostać zaspokojony.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Pakiet „Mieszkanie+”, stanowi element rządowego programu mieszkaniowego pn. Narodowy Program Mieszkaniowy (NPM), obejmuje szereg instrumentów wzajemnie się uzupełniających, skierowanych do różnych grup beneficjentów. Podstawowe działania koncentrują się bezpośrednio na tworzeniu nowego zasobu mieszkaniowego poprzez:

1. Budowę powszechnie dostępnych mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynie.

Pierwsze inwestycje mieszkaniowe BGKN w programie „Mieszkanie+” w woj. pomorskim ruszyły w Gdyni przy ul. Puszczyka/Starochwaszczyńskiej i Kępicach przy ul. Niepodległości. Projekt zakłada budowę odpowiednio 172 mieszkania i 42 mieszkania. Zakończenie inwestycji planowane jest w obydwu przypadkach na II kwartał 2019 roku.

Dodatkowo, w przygotowaniu BGKN są następujące projekty mieszkaniowe w woj. Pomorskim:

1. Pelpin (ul. Wybickiego/Szkolna), potencjalna liczba mieszkań: 174.
2. Gdańsk (ul. Kochanowskiego).

Podana liczba mieszkań to szacunek; ostateczna wartość będzie znana po opracowaniu projektu budowlanego.

Poza wyżej wymienionymi, prace przygotowawcze prowadzone są tak-

że w innych lokalizacjach woj. pomorskiego.

2. Wsparcie przedsięwzięć społecznego budownictwa czynszowego.

a) *Preferencyjne finansowanie zwrotne na budowę mieszkań o limitowanym czynszu adresowane do osób o umiarkowanych dochodach.*

Z informacji uzyskanych z BGK wynika, że w latach 2016-2018 w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego zakwalifikowano 136 wniosków obejmujących łącznie budowę 6 166 mieszkań na wynajem, o łącznej wartości inwestycji 1,3 mld zł. **Z woj. pomorskiego do finansowania zwrotnego zastało zakwalifikowanych 7 wniosków, które dotyczą budowy 142 mieszkań na kwotę finansowania ok. 17 mln zł.** Dla 2 wniosków została podpisana umowa kredytowa z BGK. Mieszkania powstaną w następujących lokalizacjach: Chojnice, Gniew, Gdańsk.

b) *Bezzwrotne finansowe wsparcie z budżetu państwa na rozwój budownictwa zaspokajającego potrzeby mieszkaniowe osób o niższych dochodach oraz budownictwa wspomaganego.*

Z woj. pomorskiego do finansowego wsparcia zostało zakwalifikowanych **53 wnioski**, na łączną kwotę finansowego wsparcia **82,5 mln zł**. Wnioski dotyczą utworzenia **1254 lokali mieszkalnych**. Mieszkania powstaną w następujących gminnych lokalizacjach: Sopot, Kobylnica, Ustka, Człuchów, Kaliska, Władysławowo, Czarna Woda, Debrzno, Rumia, Gdańsk, Starogard Gdański, Kościerzyna, Czarna Dąbrówka, Nowa Wieś Lęborska, Tczew, Dzierżgoń, Krokowa, Lębork, Zblewo, Czernik, Kościerzyna, Wejherowo, Słupsk, Kępice, Rzeczenica, Potęgowo, Kwidzyn, Damnica, Skarszewy, Miastko.

3. Doptaty do czynszów.

W zakresie dopłat do czynszu ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania, oczekuje na podpis Prezydenta RP. Od 2019 r. tj. po wejściu w życie przepisów ustawy znane będą jej efekty rzeczowe.

W województwie pomorskim w ramach programu „Mieszkanie+” zaplanowano budowę mieszkań w następujących lokalizacjach:

- Zakontraktowane lokalizacje: Gdynia, Kępice (2 inwestycje), Pelplin, Starogard Gdański, Gdańsk (3 inwestycje), Wejherowo.
- Planowane lokalizacje: Gdańsk, Gdynia (2 inwestycje), Gniew, Kościerzyna, Skarszewy, Sztum.

Dodatkowo, województwo pomorskie cierpi na strukturalny deficyt źródeł energii. Wynika to z faktu, że elektrownie węglowe znajdują się na południu Polski, a lokalny dostawca energii elektrycznej Grupa Energa jest jedyną firmą, która ma ujemny bilans energetyczny (więcej kupuje niż sama wytwarza). Tymczasem Pomorze może stać się czołowym producentem energii nieopartej o węgiel w Polsce. Tym samym może przełamać naturalny deficyt energetyczny, z którym boryka się w tej chwili.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POMORSKIEGO MIESZKALNICTWA

Podejmiemy działania mające na celu:

- Budowę elektrowni konwencjonalnych na odgazowywanie węgla.
- Dalszy rozwój wszystkich rodzajów energii odnawialnej.
- Rozwój plantacji roślin energetycznych (produkcja biomasy i płynnych biopaliw).
- Odzyskiwanie energii elektrycznej i ciepłej z biopaliw (produkcja biogazu i paliwa wysypiskowego).
- Wykorzystanie energii wodnej i geotermalnej (elektrownie wodne, pompy ciepła) oraz energii słonecznej (kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne) i wiatrowej (elektrownie wiatrowe).
- Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji energii odnawialnej z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych.

BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM

Bezpieczeństwo polskich obywateli to kwestia fundamentalna dla właściwego rozwoju społecznego. Przywrócenia poczucia troski państwa nad obywatelem musi odbyć się poprzez ponowne przejęcie odpowiedzialności za najważniejsze zadania w zakresie bezpieczeństwa. Rozwój i modernizacja służb mundurowych, szczególnie policji i straży pożarnej, powinny być obiektem szczególnego zainteresowania władz samorządowych.

CO RZĄD ZROBIŁ DLA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI

Przez ponad dwa lata rząd Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie zmienił sytuację w zakresie bezpieczeństwa w lokalnych społecznościach. Stało się to możliwe m.in. dzięki przywróceniu ponad 70 posterunków Policji w małych miejscowościach oraz inwestycjom realizowanym w ramach Programu Modernizacji Służb Mundurowych. W 2017 r. policja zakupiła 956 radiowozów, Państwowa Straż Pożarna 139 samochodów, a Straż Graniczna 130. Zainwestowano także w rozwój Ochotniczych Straży Pożarnych – w 2017 r. dotacja dla OSP została podniesiona o 15 mln zł.

Wprowadzono także szereg innowacji – m.in. możliwość zgłoszenia zagrożenia w swojej okolicy przez Internet, za pośrednictwem Krajowej Mapy Bezpieczeństwa czy korzystania z mobilnej aplikacji „Moja Komenda”, która pozwala na szybki kontakt z dzielnicowym. Z aplikacji tej skorzystało już ponad 80 tys. osób. Działania te idą w parze z nauką bezpiecznych zachowań, głównie wśród dzieci i młodzieży. Jednym ze sposobów pro-

mowania odpowiedzialnych postaw jest przyznawanie nagród „Młody Bohater” za podjęcie prób ratowania życia. Dodatkowo realizowana jest odpowiedzialna polityka migracyjna. Polscy funkcjonariusze Straży Granicznej wspierali uszczelnianie granic w 18 państwach, podnosząc w ten sposób bezpieczeństwo w Europie.

Ważnym projektem było także uruchomienie Wojsk Obrony Terytorialnej, które nie tylko zwiększyły potencjał obronny Polski, ale także wzmocniły postawy propaństwowe. Wśród ochotników, którzy włączyli się do tych działań, kształtowane są postawy patriotyczne, odwaga oraz szacunek dla państwa i symboli narodowych.

Podjęto także decyzję o konsekwentnym zwiększaniu nakładów na obronność – w 2020 r. mają one wynieść 2,1% PKB, a w 2030 – 2,5%. Dzięki działaniom obecnego rządu 89 proc. Polaków deklaruje, że czuje się bezpiecznie. Jest to najlepszy wynik od 30 lat.

Rząd koalicji PO-PSL w latach 2007-2015 zlikwidował 418 z 817, czyli ponad połowę posterunków policji w Polsce, co diametralnie obniżyło poziom bezpieczeństwa na wielu obszarach kraju. Dlatego sztandarowym projektem rządu Prawa i Sprawiedliwości jest przywrócenie ponad 150 posterunków zwłaszcza w małych miejscowościach, tak by obywatele wiedzieli, że w każdej chwili mogą liczyć na pomoc policji.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM

- W budowaniu systemu bezpieczeństwa kluczową rolę odgrywają organizacje pozarządowe, takie jak: OSP, WOPR, które wspierają zawodowe służby lub je uzupełniają w specyficznych środowiskach – np. zbiorniki wodne.

- W dziedzinie bezpieczeństwa będziemy:
 - Wspierać służby ratownicze poprzez programy doposażania w sprzęt, organizację ćwiczeń i szkoleń.
 - Wdrażać programy edukacyjne dla dzieci i dorosłych na temat pierwszej pomocy przedmedycznej i zasad bezpieczeństwa na drodze oraz podczas wypoczynku.
 - Dążyć do zintensyfikowania inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa ruchu pieszych i pojazdów.
 - Będziemy wspierać i promować programy poprawy gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi (w tym małej retencji) oraz systemu regulacji zasobów wodnych (melioracja).

SPRAWNA ADMINISTRACJA I LEPSZE ZARZĄDZANIE W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM

Władza samorządowa to także sprawna administracja i lepsze zarządzanie. Poziom samorządowy wymaga nie tylko wizji i szerokiej perspektywy rozwoju, ale także bezpośrednich dobrych działań. Dobry gospodarz zna swoich obywateli i ich potrzeby. W trosce o nasze Małe Ojczyzny konieczna jest stała poprawa jakości zarządzania i efektywności wydatkowania środków publicznych. Władza samorządowa musi być najbliżej mieszkańców w regionach każdego dnia dając bezpośredni przykład dobrego rządzenia.

CO RZĄD ZROBIŁ, ABY USPRAWNIĆ ADMINISTRACJĘ

Na 255 polskich miast posiadających status średnich, aż 122 ośrodki według analiz przeprowadzonych przez PAN, są zagrożone utratą funkcji społeczno-gospodarczych. Ponad 2 mld zł przeznaczone na wsparcie w ramach programu zostaną przekazane na cele związane z inwestycjami publicznymi, wspieranie efektywności energetycznej, czy też tworzenie warunków dla inwestycji prywatnych. Pakiet dla Miast Średnich jest krokiem milowym na rzecz wyrównywania szans rozwojowych wszystkich obszarów kraju.

Dzięki dynamicznym działaniom rządu w ciągu 2 lat udało się zdecydowanie przyspieszyć realizację programów finansowanych ze środków unijnych. Po wyborach parlamentarnych Ministerstwo Rozwoju przeprowadziło analizę stanu wdrażania funduszy unijnych na lata 2014 - 2020.

Przeprowadzony audyt wykazał, że w porównaniu do innych państw opóźnienia sięgały nawet roku. Niektóre wskaźniki wykorzystania funduszy były bliskie zeru.

W czerwcu 2016 r. Rada Ministrów przyjęła „Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach umowy partnerstwa”, który przyniósł zdecydowaną poprawę.

Łącznie w ramach obecnej perspektywy budżetowej podpisano już ponad 25 tys. umów na dofinansowanie projektów z pieniędzy UE o wartości ponad 225,5 mld zł.

Dodatkowo, dzięki energicznym działaniom byłego Ministra Rozwoju Mateusza Morawieckiego udało się zagospodarować 9 mld euro pochodzących z poprzedniej perspektywy budżetowej na lata 2009-2013.

Polska z powodzeniem zakończyła także negocjacje w sprawie funduszy norweskich. Dzięki temu nasz kraj otrzyma 810 mln euro, które zostaną przeznaczone m.in. na ochronę środowiska i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Niestety, znacznie wolniej niż programy krajowe realizowane były programy regionalne, za które odpowiadają samorzady wojewódzkie. Szacuje się (stan na luty 2018 r.), że zwrotem do UE zagrożona jest kwota ok. 1 mld 200 mln euro z programów regionalnych.

Pod względem wartości o dofinansowanie województwo pomorskie zajmuje 1 miejsce. Wkład UE w złożonych wnioskach o dofinansowanie wynosi 8,1 mld zł, co stanowi 104,3% alokacji.

Pod względem podpisanych umów województwo pomorskie zajmuje 1 miejsce – podpisanych zostało 1,4 tys. umów na kwotę dofinansowania UE 5,7 mld zł, co stanowi 74,4% alokacji, podczas gdy średnie wykorzystanie alokacji w podpisanych w RPO umowach jest na poziomie 48,4%.

Województwo pomorskie jest liderem na tle innych województw pod względem wartości wniosków o dofinansowanie. Wkład UE w złożonych tego typu wnioskach wynosi 8,1 mld zł, co stanowi 104,3% alokacji. Z kolei pod względem liczby i wartości wniosków a ich jakości – wśród 2,8 tys. złożonych wniosków o dofinansowanie 29% (na kwotę 1 mld zł) zostało odrzuconych z powodu uzyskania negatywnego wyniku oceny merytorycznej. 54% wniosków na kwotę 6,1 mld zł zostało zatwierdzonych do dofinansowania, natomiast 12% wniosków na kwotę 0,5 mld zł pozostaje w trakcie oceny. Pozostałe wnioski zostały odrzucone z powodu braku środków lub wycofane przez wnioskodawców.

Region zajmuje 1 miejsce pod względem podpisanych umów – 1,4 tys. z nich ma wartość dofinansowania UE 5,7 mld zł, co stanowi 74,4% alokacji, podczas gdy średnie wykorzystanie alokacji w podpisanych w RPO umowach jest na poziomie 48,4%.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

RPO	PI 7b - wkład UE w umowach w PLN	PI 7b - alokacja w EUR	PI 7b - alokacja w PLN	Umowy jako % alokacji
Pomorskie	422 874 213	128 596 793	535 862 836	79%

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWIENIA JAKOŚCI ADMINISTRACJI

W zakresie działań skierowanych do mieszkańców będziemy:

- Wspierać rozbudowę infrastruktury komunalnej na terenach wiejskich (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, gazyfikacja).
- Porządkować funkcjonowanie instytucji podległych samorządowi wo-

jewództwa oraz sposób gospodarowania majątkiem, by środki publiczne efektywnie służyły rozwojowi gospodarczemu regionu.

- Rozszerzać dostępność sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej dla jak największej liczby mieszkańców regionu. Wykorzystamy w tym celu wszelkie możliwe źródła finansowania, począwszy od środków z UE.
- Podejmować działania na rzecz większego udziału w produkcji energii z odnawialnych źródeł energii, w tym takich jak geotermia i biomasa.

Aby maksymalnie wykorzystać szansę na rozwój regionu dzięki funduszom unijnym planujemy:

- Wprowadzenie zarządzania jakością i efektywnością w departamentach zajmujących się środkami UE.
- Wprowadzenie odpowiedzialności urzędniczej.

